

L'APUNT

Catalunya des de Sant Sebastià

Xavier Roca

Estant a Sant Sebastià, i venint de Barcelona, resulta inevitable –en els temps que corren– que bona part de les converses amb gent d'altres llocs de l'Estat siguin al voltant de l'1-O i de les mobilitzacions que estan tenint lloc aquests dies a Catalunya com a resposta a les actuacions del govern del PP. En alguns casos, mirant de desdramatitzar amb sentit de l'humor, com

el col·lega d'un diari de Madrid en una línia editorial als antípodes ideològics d'aquest, que et diu amb un somriure: "Som enemics irreconciliables." En d'altres, amb preocupació i interès, com un actor basc que –en la festa d'inauguració– va comentar a aquest cronista: "A veure si obriu el camí perquè després el seguim nosaltres."

a joves i adults

Un moment de l'espectacle 'Ahora todo es noche' de La Zaranda, que es representa aquests dies al Romea ■ GERARDO SANZ

40 anys de La Zaranda, al Romea

La Zaranda és una de les companyies de teatre que practiquen obres de creació més antigues que continuen vives de les que hi ha a l'Estat espanyol. El seu teatre té unes arrels molt populars però el seu univers és al mateix temps fosc i entregat, gairebé contemplatiu. Amb una enorme capacitat per il·lustrar imatges potents a escena (que evocuen tot un univers plàstic romàntic, de molts claroscurs) intenten donar un pas més al seu joc de fort compromís amb l'art. Ara, per celebrar els seus quaranta anys, han optat per deixar a escena només els tres actors de la companyia i procurar desprendre's de tot allò amb què La Zaranda els ha pogut intoxicar al llarg de quatre dècades de trajectòria. Per aquesta raó, en l'obra es dona espai a l'actor que dialoga amb el personatge. *Ahora todo es noche* és una producció del Romea. Estarà en cartell fins al 15 d'octubre.

El director Paco de La Zaranda reflexiona que van començar pensant que feien teatre per expressar el que sentien. Ara, en canvi, confien que sigui el teatre que s'expressi lliurement "a través nostre". Aspiren a desfer el seu caràcter i consciència perquè els posseeixi el personatge: invoquen que el teatre se'ls

presenti a la sala d'assaig. La representació escènica és el producte final, les restes del naufragi de la creació, comenta el dramaturg Eusebio Calonge. La seva posada en escena és molt ambigua: convida que sigui l'espectador el que tanqui la trama amb les raons dels personatges, conclusions vitals a partir de les reflexions destil·lades projectades a escena. En aquest sentit, els membres de La Zaranda no se senten gaire a gust en unes cartelleres amenaçades pels "xarlatans" que no fan de pont entre l'art i el públic.

La Zaranda reivindica els seus treballs com una manera d'explicar-se les vides que aconsegueixen com moure. Després d'una llarga trajectòria que els ha dut per mig món amb aquest teatre visual i, en certa manera, físic, admeten que ara són menys agosarats en els seus equilibris. Els personatges de *Ahora todo es noche* són uns indigents que ho han perdut tot. Per al director, tot-hom pot necessitar demanar almoïna, sigui econòmica o de falta d'estimació. Però, tot i la foscor del quadre, en realitat al darrere sempre hi resa una esperança. Sempre després de la nit hi ha l'alba. Com Dos-toievski, Calonge afirma que La Zaranda sempre diu que "la poesia ens salvarà".

tenció d'entrar als teatres.

El Teatre Goya ha engegat temporada amb l'èxit de públic del TNC, produït per *La Brutal Don Joan*, fins al 22 d'octubre. Durant un mes es podrà veure *Incendios*, la versió en castellà de Mouawad protagonitzada per Núria Espert i Laia Marull. Lolita repeteix després de la seva *Plaza del diamante*, que

Josep Maria Pou protagonitza 'Moby Dick' al Goya, que torna a convidar la comèdia 'Art'

va esgotar entrades al Goya. Ara torna amb una comèdia amarga, *Prefiero que seamos amigos*, dirigida per Tamzin Townsend. *Moby Dick* és, possiblement, l'aposta més valenta del Goya. L'adaptació de la novel·la de Melville la protagonitza Josep Maria Pou. La temporada acabarà amb la nova repetició d'*Art* (Arquillué, Ore-

lla i Villanueva). Serà la tercera temporada a aquesta sala, d'una obra que es va estrenar al Municipal de Girona dins del Temporada Alta.

Villarroel, internacional
La Villarroel havia volgut mimar l'autoria de casa, ser una sala que descobri nous autors. Aquest any, però, només l'atén

amb una reposició (molt esperada, això sí). *Fairfly* que va esgotar localitats al Tantarantana. Sí que manté el to de dramaturgia contemporània i de donar opcions a nous talents. Perquè ara ha arrencat amb *La Calavera de Connemara*, dirigida per Iván Morales. I repetirà Sixto Paz, amb direcció de Pau Roca, amb un text de Mike Bartlett, *Bull* (amb Joan Carreras, Jordi Rico, Marc Rodríguez i Mar Ulldemolins). Per últim, Sílvia Munt dirigeix tres grans actrius (Clara Segura, Marta Marco i Cristina Genebat), una producció que s'estrena al desembre i que continuarà fins al març: *Les noies de Mossbank Road*, d'Amelia Bullmore. En la programació Off, Tania Brenlle ha rescatat el *Mos maiorum*, una peça estrenada a l'antic teatre el curs passat i una proposta argentina, *Inestable* d'una comèdia de dos antiherois.

El Teatre Condal és la sala que busca el públic menys habituat a l'escena: en aquest sentit, *Desconcerto* és una molt bona proposta per trencar amb dos tabús: que el teatre és avorrit i que els músics no saben interpretar un gag. El director Jordi Purty ja va aconseguir afinar el gest dels músics de l'Orquestra de Cambra de l'Empordà *Concerto a tempo d'umore* (2015). La versió castellana d'*Els veïns de dalt s'acomia* (amb Eva Hache al repartiment) deu dies. Brodas Bros (habituals al Coliseum) presenten un tribut a James Brown amb una proposta de dansa urbana. Per una altra banda, Mag Lari presenta *25 il·lusions*, un nou espectacle de màgia de gran format amb què celebra el seu quart de segle d'artista. L'actor Joan Pera només intervindrà, en principi, en un espectacle aquesta temporada, *El fantasma de Canterville*; una dramaturgia de Joan Yago (l'autor conegut per la seva vinculació a La Calòrica, tot i que també ha escrit treballs com *Aneboda* o *You say tomato*). ■

Crítica teatre

Jordi Bordes

Des del sot

La calavera de Connemara

Autor: Martin McDonagh
Director: Iván Morales
Intèrprets: Pol López, Oriol Pla, Marta Millà i Xavi Sáez
Dimarts, 19 de setembre (fins al 29 de novembre) a la Villarroel

El director Iván Morales accedeix, per primer cop, a un espai per al gran públic. Els seus treballs (*Sé de un lugar*, *Wasted*) van néixer en la trinxera. Fins i tot el *Jo mai del Lliure de Gràcia* tenia una limitació d'aforament i de dates. Ara, en canvi, treballa per a un públic molt més ampli a la Villarroel. Ho fa amb un duel interpretatiu que promet. I amb una obra que gasta un humor negre amb uns personatges desolats que, tot i les seves maldats, es fan estimar. La seva sortida de la trinxera busca agradar molt. I, potser amb aquesta necessitat d'atrapar molt públic, desequilibra el quadre.

McDonagh dona veu a un particular *desenterraments* i li posa un company de pega. Podrien ser el díptic dels enterraments de *Hamlet*. L'autor, però, els dota de més plecs. L'obra vista planteja una topada perillosa entre els dos *desenterraments* perquè l'excentricitat del jove aclapara la desolació de l'adult. McDonagh ha escrit uns personatges dramàtics, que arrossegueu ombres i procuren sobreviure. *La calavera...* forma part d'una trilogia amb *La reina de la bellesa de Lorraine* i *Lonesome west*. Certament, hi ha el to nostàlgic entre Maryjohnny (Marta Millà) i Mick (Pol López), però explotar massa el punt excèntric fa un trist favor a poder escollir el ressò dolorós que es projecta des del sot. ■